

RESTRUKTURALIZACE VENKOVSKÉHO OSÍDLENÍ SOUČASNÉHO ÚSTECKÉHO KRAJE

Adéla Kniezková

*Ostravská univerzita v Ostravě, Přírodovědecká fakulta v Ostravě, 30. dubna 22, 701 03 Ostrava,
tel.: +420 602 427 101, kniezkova.a@gmail.com*

Abstrakt

Hlavním cílem tohoto příspěvku je charakterizovat vývoj venkovské sídelní struktury Ústeckého kraje v jeho současných hranicích. Práce bude aspirovat k zjištění rozmístění obyvatelstva v období od roku 1869 do současnosti (roku 2011) a k identifikování obecného vývoje a jeho specifík. Zjištěné poznatky budou současně interpretovány v kontextu procesu restrukturalizace venkova. Teoretická část práce je založena především na práci s literaturou a jsou použity metody popisné. V praktické části textu je důraz kladen na analýzu. Ta je postavena prvotně na metodě sběru sekundárních statistických dat a následně na jejich zpracování. Součástí práce jsou rovněž statistické (Lorenzovy křivky a demografické ukazatele) a kartografické metody (mapové výstupy z aplikace MapInfo – např. mapa míry celkového přírůstku/úbytku obyvatelstva v obcích kraje).

Práce se zabývá změnami, které ovlivnily vývoj sídelní struktury venkova Ústeckého kraje. Analýza vývoje území (dosavadního vývoje a změn) je logicky rozdělena do čtyř základních sledovaných období, a to 1869–1930, 1930–1950, 1950–1991 a 1991–2011. Výpočty měr celkových přírůstků/úbytků jednotlivých obcí v jednotlivých letech odhalily změny, které mohly mít důsledky na prohlubění rozdílů mezi venkovem a městem. Mezi ty klíčové lze zařadit např. druhou světovou válku a s ní spojené vysídlování sudetských oblastí, díky kterému pohraniční oblasti (a kraj celkově) přišly o velkou část svého obyvatelstva. Také procesy urbanizace a suburbanizace razantně ovlivnily vývoj venkovského osídlení. Urbanizace způsobená přechodem předindustriální společnosti k industriální, zapříčinila masovou emigraci venkovského obyvatelstva do městských center (za prací v průmyslu), v důsledku čehož došlo k depopulaci některých obcí venkova. S dostupností osobních aut u nás v 90. letech nastupuje proces suburbanizace, který způsobil vyliďňování vnitřních částí měst a migraci městského obyvatelstva do okrajových částí měst (výstavba na zelené louce, rodinné čtvrtě aj.).

Finální výsledky analýzy budou představeny v květnu, na studentské vědecké konferenci v Ostravě.

Klíčová slova: *venkovské osídlení; restrukturalizace; urbanizace, suburbanizace.*

Poděkování

Děkuji za pomoc, věcné připomínky, vstřícnost a odborné vedení panu D. Novákovi.

Literatura

- [1.] *Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005*, 1. díl. Praha: Daranus s.r.o., 2006. 759 s. ISBN 80-250-1310-3.
- [2.] KUBEŠ, Jan. *Problémy stabilizace venkovského osídlení ČR*. Vyd. 1. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2000, 164 s. ISBN 80-7040-385-3.
- [3.] *Postavení venkova v Ústeckém kraji*. Ústí nad Labem: Český statistický úřad, 2009. 163 s. Souborné informace. Informace o regionech, městech a obcích; roč. 2009. ISBN 978-80-250-1938-2.
- [4.] WOODS, Michael. *Rural geography – Processes, Responses and Experiences in Rural Restructuring*. 1st ed. London: Sage, 2005. 330 s. ISBN 0-7619-4761-2.